RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

nr. 242.709 van 18 oktober 2018
in de zaak A. 226.397/IX-9423

In zake: XXXX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Nathalie Brys
kantoor houdend te 9031 Drongen
Kroonprinsstraat 1 A
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Justitie
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Stefaan Verbouwe en Rutger Robijns
kantoor houdend te 1150 Brussel
Tervurenlaan 270
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 10 oktober 2018, strekt tot het bevel als voorlopige maatregel bij uiterst dringende noodzakelijkheid “aan de verwerende partij de verplichting op te leggen om, binnen de 24 uren na de kennisgeving van het te vellen arrest, de verlenging van de stage van verzoeker te bevelen, retro-actief met ingang van 1 oktober 2018 of minstens vanaf de datum die de Raad van State zal bepalen, tot de datum van de uitspraak van de Raad van State ten gronde naar aanleiding van het verzoekschrift tot nietigverklaring dat eerstdaags ter griffie zal worden ingediend [en d]eze verplichting te koppelen aan een dwangsom van 250,00 EUR per dag vertraging, dwangsom die zal verbeurd zijn te rekenen vanaf het verstrijken van de voormelde termijn van 24 uren”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 oktober 2018, om 10.30 uur.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaten Nathalie Brys en Eric Pringuet, die verschijnen voor de verzoekende partij en advocaten Stefaan Verbouwe en Rutger Robijns, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Werner Weymeersch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Verzoeker vat op 1 oktober 2015 de gerechtelijke stage aan; hij opteert voor het zogenaamde lange traject waarin toentertijd was voorzien, met een duurtijd van drie jaar, die voor hem in principe zou lopen tot 30 september 2018.

De bevoegde commissie voor de evaluatie van de gerechtelijke stage bij het Instituut voor gerechtelijke opleiding (IGO) hoort verzoeker op 20 augustus 2018 over de stageverslagen.

Op 27 september 2018 wordt aan verzoeker een 25 september 2018 gedateerde “eindevaluatie” van de evaluatiecommissie over het verloop van de gerechtelijke stage bezorgd, waarbij hem wordt meegedeeld dat hij zijn opmerkingen binnen acht dagen kan meedelen. Het evaluatieverslag besluit tot de vermelding ‘Ongunstig’; de commissie “adviseert […] de directeur van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO) om aan [verzoeker] geen attest van welslagen van de gerechtelijke stage af te leveren”.

Met een 28 september 2018 gedateerde en aangetekende brief deelt het afdelingshoofd van de FOD Justitie, directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie, dienst HR Magistratuur, notarissen, gerechtsdeurwaarders aan verzoeker het volgende mee:

> “Naar aanleiding van de beëindiging van uw gerechtelijke stage laat ik u in bijlage het formulier C4 geworden om u in staat te stellen zich aan te bieden bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.”

Op 2 oktober 2018 stuurt een adviseur van de FOD Justitie, directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie, dienst HR Magistratuur, notarissen, gerechtsdeurwaarders aan verzoeker de volgende e-mail:

> “Gelet op het feit dat uw gerechtelijke stage ten einde loopt op 30/09/2018, en aangezien geen ministerieel besluit tot verlenging van de stage werd genomen, zend ik u als bijlage de documenten met betrekking tot uw uitdiensttreding als gerechtelijk stagiair, met ingang van 30/09/2018 ’s avonds.
> Tegen de stilzwijgende beslissing van de Minister van Justitie tot niet-verlenging van de stage kan een beroep tot nietigverklaring worden ingediend voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State binnen de zestig dagen na deze bekendmaking. Het verzoekschrift tot nietigverklaring wordt ofwel per post aangetekend verzonden naar de griffie van de Raad van State, Wetenschapsstraat 33 te 1040 Brussel, ofwel wordt het ingediend volgens de elektronische procedure (zie daarvoor de rubriek ‘e-procedure’ op de website van de Raad van State – http:/www.raadvst-consetat.be/).”

IV. Ontvankelijkheid van de vordering

Exceptie

4. De verwerende partij werpt op dat de verlenging van de stage zoals deze is geregeld in oud artikel 259*octies* GerW geen verplichting of automatisme betreft. Uit lezing van dit artikel in samenhang met de overgangsbepaling in artikel 290 van de wet van 6 juli 2017 'houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijke recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie' blijkt "dat men zich slechts kandidaat kan stellen voor een benoeming wanneer men een getuigschrift na gunstig eindverslag van de evaluatiecommissie heeft bekomen". Er ligt *in casu* géén gunstig eindverslag van de evaluatiecommissie voor:

> "Gezien [verzoeker] niet in aanmerking voor een benoeming kwam, kan er géén toepassing van artikel 259octies § 6 Ger.W. hebben plaatsgevonden.
> Het komt de Minister van Justitie in dergelijk geval niet toe om de gerechtelijke stage van de betrokkene te verlengen. Hij kan de verlenging noch toestaan, noch weigeren.
> M.a.w. kan er dus geen sprake van een aan te vechten, weigeringsbeslissing in hoofde van de Minister van Justitie zijn."

Volgens de verwerende partij is in het bericht van de ambtenaar van de FOD Justitie een "wellicht ongelukkige omschrijving als 'impliciete weigeringsbeslissing'" te lezen.

5. Op de terechtzitting antwoordt verzoeker dat er nog geen definitieve eindevaluatie voorligt. Hij wijst erop, bovendien, dat de evaluatie slechts een advies is en dat de directeur van het IGO nog steeds autonoom kan beslissen om een attest uit te reiken. Minstens mocht hij erop vertrouwen dat hem een stageverlenging wordt verleend overeenkomend met de opzegperiode van drie maanden waarin het Gerechtelijk Wetboek voorziet in geval van voortijdige beëindiging van de stage.

Beoordeling

6. Partijen zijn het oneens over de kwalificatie van het aan verzoeker ter kennis gegeven verslag van de evaluatiecommissie en met name of een (al dan niet definitief) eindadvies ‘ongunstig’ bindend is voor de directeur van het IGO.

Hierna zal blijken dat het antwoord op deze vraag niet relevant is voor de beoordeling van de ontvankelijkheid van de vordering.

7. Voor de beoordeling van de zaak slaat de Raad acht op artikel 259*octies* GerW en op de wet van 6 juli 2017 ‘houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijke recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie’, *vulgo* de potpourri-5 wet, afgekort PP5, inzonderheid de overgangsmaatregel in artikel 290 PP5.

8. In de huidige stand van de rechtspleging leest de Raad van State deze wetsbepalingen in die zin dat de gerechtelijk stagiairs, om voor benoeming in het ambt van magistraat van het openbaar ministerie of van de zetel in aanmerking te komen, sedert de inwerkingtreding van de voormelde wet van 6 juli 2017 houder moeten zijn van het getuigschrift dat wordt uitgereikt door de directeur van het IGO en waaruit blijkt dat zij de bij artikel 259*octies* GerW voorgeschreven gerechtelijke stage met vrucht hebben voltooid – of via de voor verzoeker niet relevante overgangsmaatregelen van artikel 290, vierde en vijfde lid, PP5 geacht worden houder te zijn van een getuigschrift. Artikel 235 en volgende PP5 vervangt te dien einde in de relevante bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek telkens de woorden “de bij artikel 259*octies* voorgeschreven gerechtelijke stage hebben doorgemaakt” door de woorden “houder zijn van het getuigschrift waaruit blijkt dat hij de bij artikel 259*octies* voorgeschreven gerechtelijke stage met vrucht heeft voltooid” (hierna: het getuigschrift).

Verzoeker beweert wel dat de wet van 6 juli 2017, of minstens deze nieuwe voorwaarde inzake het getuigschrift, strijdig is met de Grondwet, maar hij werkt dit niet uit en noemt dit zelfs “vooralsnog niet aan de orde”. In de huidige stand van de rechtspleging moet de Raad die bepaling bijgevolg mee in rekening brengen voor de beoordeling van de vordering. Verzoeker vergist zich in rechte, als hij op de terechtzitting aanvullend argumenteert dat de Raad van State deze wetsbepaling buiten toepassing vermag te laten met toepassing van artikel 159 GW.

Verzoeker, wiens stage aangevat en nog lopende was op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet van 6 juli 2017, kan op het eerste gezicht dus enkel worden benoemd op voorwaarde dat hij houder is van het getuigschrift.

9. Verzoeker is thans hoe dan ook (nog) geen houder van het getuigschrift. Hij beweert evenmin dat de directeur van het IGO een gebonden bevoegdheid heeft om hem *hic et nunc* dit getuigschrift uit te reiken.

10. Artikel 259*octies*, § 6, zesde lid, GerW “oud”, in de versie dus zoals die met toepassing van artikel 290, eerste lid, PP5 bij overgangsmaatregel op verzoeker nog van toepassing blijft, biedt de minister de mogelijkheid om de stage te verlengen:

> “De Minister van Justitie kan de duur van de stage in een rechtbank of bij een parket met maximum drie perioden van zes maanden verlengen wanneer bij het einde van respectievelijk de 36e maand of de 18e maand de benoeming van de stagiair niet kan plaatshebben bij gebrek aan een openstaande plaats waarvoor de stagiair in aanmerking komt voor benoeming. Gedurende deze periodes kan de stagiair een plaatsvervanging waarnemen.”

11. De minister “kan” en “mag” de duur van de stage enkel verlengen voor die gerechtelijk stagiairs, “wanneer bij het einde van [de stage] de benoeming van de stagiair niet kan plaatshebben bij gebrek aan een openstaande plaats waarvoor de stagiair in aanmerking komt voor benoeming”.

Verzoeker, die niet beschikt over het vereiste getuigschrift komt *prima facie* op dit ogenblik niet “in aanmerking […] voor benoeming”. Bijgevolg vervult hij (vooralsnog) evenmin de voorwaarde opdat hij aanspraak heeft op een verlenging van zijn stage.

De minister vermag bijgevolg op dit ogenblik niet aan verzoeker een verlenging van de stage te verlenen. Het antwoord op de vraag of die verlenging ten aanzien van de gerechtelijke stagiairs die wel ervoor in aanmerking komen facultatief of verplicht is, doet niet anders besluiten en is dus niet relevant.

In de mededeling aan verzoeker die hem tot de huidige procedure brengt, mag spijts haar bewoordingen op het eerste gezicht dan ook niet een al dan niet stilzwijgende handeling van de minister worden gelezen. Hoe dan ook zou de minster enkel mogen vaststellen, zo lijkt, dat hij thans niet ertoe gerechtigd is om de stage te verlengen.

12. De Raad van zijn kant vermag dan niet, zo lijkt, door middel van een voorlopige maatregel, aan de verwerende partij in wezen datgene te bevelen wat de wet haar niet toelaat.

De vordering is ten minste voorbarig.

13. De exceptie, zoals desnoods ambtshalve aangevuld, vertoont een dergelijke mate van ernst dat ze in de huidige stand van de rechtspleging wordt aangenomen.

V. Kosten

14. Verzoeker is, door wat de verwerende partij een “wellicht ongelukkige omschrijving” noemt en door de vermelding van de beroepsmogelijkheden bij de Raad van State in het e-mailbericht van 2 oktober 2018, op weg gezet naar de Raad van State.

Dit verantwoordt dat de kosten ten laste van de verwerende partij worden gelegd.

VI. Anonimisering

15. Met toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 7 juli 1997 ‘betreffende de publicatie van de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid van de Raad van State’ vraagt verzoeker dat bij de publicatie van het arrest zijn identiteit niet wordt opgenomen.

Dit verzoek wordt ingewilligd.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt de vordering.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op een rolrecht van 200 euro, een bijdrage van 20 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan de verzoekende partij.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoekende partij niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 oktober 2018, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,

bijgestaan door

Frank Bontinck,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Frank Bontinck	**Geert Van Haegendoren**